

Moldova

Republica Moldova

Președintă: Maia Sandu

Prim-ministra: Natalia Gavrilița (I-a înlocuit pe Aureliu Ciocoi în august)

Tortura și alte rele tratamente continuă să persiste. Impunitatea pentru abuzurile grave comise în trecut de către organele de drept a rămas constantă. Preocupările legate de procesele inechitabile continuă. Motivarea controlului judiciar și aprobării arestului preventiv a fost raportată ca fiind slabă. S-au înregistrat puține progrese în combaterea violenței domestice. În regiunea separatistă Transnistria, criticii autorităților de facto au fost urmăriți penal. La fel au fost exprimate îngrijorări cu privire la dreptul la educație.

Context

Confruntarea dintre președintă și parlament, în urma demisiei prim-ministrului, a luat sfârșit odată cu alegerile parlamentare anticipate din iulie, care au dus la formarea primului guvern fără coaliție din 2009.

În septembrie, parlamentul a votat pentru numirea unei noi avocate a poporului, deși existau îngrijorări că rolul ei de avocată a Maiei Sandu în alegerile prezidențiale din 2020 ar putea crea un potențial conflict de interese.

Pandemia Covid-19 a continuat să afecteze economia, ceea ce a dus la scăderea nivelului de trai pentru mulți, deși economiștii guvernului au prezis o creștere până la sfârșitul anului. Vaccinarea gratuită împotriva Covid-19 a devenit posibilă, având la dispoziție mai multe vaccinuri, și a fost promovată în cadrul maratoanelor de vaccinare din capitală și alte orașe. În regiunea separatistă Transnistria, vaccinurile gratuite furnizate de Occident au avut mai puțin succes, mulți locuitori preferând vaccinul Sputnik produs de Rusia sau opunându-se complet vaccinării.

Tortura și alte rele tratamente

Nu s-au înregistrat progrese vizibile în ceea ce privește combaterea torturii și a altor rele tratamente. În instituțiile penitenciare pentru adulți, minori și cele mixte au fost raportate supraaglomerarea, condiții de detenție inadecvate și neigienice,.

Avocata Poporului pentru Drepturile Copilului a raportat alte efecte negative ale pandemiei Covid-19 asupra condițiilor de detenție a minorilor, fiind afectați în special cei din familii social vulnerabile. Au fost raportate plângeri în raport cu serviciile medicale ca fiind de calitate proastă, iar personalul medical a rămas în subordinea autorităților penitenciare și nu a autorităților de sănătate publică.

O revoltă la penitenciarul Brănești, în data de 5 februarie, a demonstrat existența unei ierarhii informale și a violenței între deținuți, pe care autoritățile au eșuat să o abordeze.

Impunitatea

Impunitatea pentru încălcările majore ale drepturilor omului comise în trecut de către organele de drept, inclusiv tortura în masă și alte rele tratamente aplicate protestatarilor pașnici în 2009, continuă.

Nu a fost raportat niciun progres în cazul răpirii și expulzării forțate a celor șapte cetățeni turci de către serviciile de securitate moldovenești în 2018. A urmat o investigație superficială, o condamnare și a o pedeapsă neprivativă de libertate în 2020. În martie, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a analizat punerea în aplicare a deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului în acest caz (Ozdil și alții c. Republicii Moldova) și a "reiterat cu fermitate" necesitatea de a asigura o monitorizare și o răspundere eficace a serviciilor de securitate și a "regretat lipsa de răspuns din partea autorităților" la apelul său anterior. În octombrie, Moldova a prezentat Planul său de acțiune actualizat privind hotărârea, prin care se angaja să revizuiască deciziile judiciare anterioare și să adopte o legislație menită să sporească responsabilizarea serviciilor sale de securitate.

Dreptul la un proces echitabil

Îngrijorările cu privire la procesele inechitabile au persistat.

Nu a fost raportat niciun progres în cele 38 de cauze penale în care procurorul general recunoștea motivația politică și promitea o revizuire în 2020. [În nici unul din aceste cazuri nu a fost anulată condamnarea sau nu s-a pus capăt procedurilor penale.] Veaceslav Platon, eliberat în 2020 și fiind în așteptarea unei noi investigații și a unui proces nou, a părăsit Moldova în iulie. Procurorul general a fost învinuit pentru plecarea lui din țară, dar a respins orice critică precum că ar avea "influență politică" în activitatea lui.

Gestionarea acestor cazuri, în lumina preocupărilor persistente privind justiția selectivă, a expus din nou slăbiciunile sistemului de justiție penală, vulnerabilitatea acestuia la interferența politică și necesitatea unei reforme.

Dreptul la viață privată

ONG-urile și avocații și-au exprimat în continuare îngrijorarea cu privire la faptul că solicitările din partea organelor de drept de a intercepta conversațiile private și de a plasa suspectii în arest preventiv nu a fost suficient de probat și a avut ca rezultat o aprobare aproape totală. Nu au fost respectate garanțiile prevăzute în legislația națională, cum ar fi informarea obligatorie a persoanelor în cauză cu privire la faptul că au fost interceptate convorbirile telefonice.

În cadrul unei conferințe de presă din 4 octombrie, procurorul general a acuzat un fost coleg și mai multe ONG-uri că au complotat pentru a-l demite și a afirmat că a văzut conținutul comunicațiilor mobile ale acestora. El a fost arestat în ziua următoare sub mai multe acuzații, inclusiv abuz de putere.

Violența bazată pe gen

La 14 octombrie, parlamentul a aprobat ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), pe care Moldova a semnat-o în 2017. Cu toate acestea, s-au înregistrat puține progrese tangibile în abordarea violenței domestice, care afectează în mare parte femeile.

Regiunea Transnistria

Libertatea de exprimare

Criticii autorităților au fost urmăriți penal.

În iulie, pensionarul Mihail Iermurachi a fost condamnat pentru "insultarea președintelui" și amendat cu 600 de dolari. Celelalte două acuzații împotriva lui "negarea rolului pozitiv al forțelor ruse de menținere a păcii" și "incitarea la ură națională, rasială, religioasă", au fost retrase.

În aceeași lună, activistul Genadi Ciorba a fost condamnat la trei ani și trei luni de închisoare, pentru aceeași infracțiune de "insultă la adresa președintelui", precum și pentru acuzații de "extremism" în legătură cu o pichetare pașnică la care participase cu un an mai devreme. Autoritățile locale l-au acuzat că a incitat oamenii la proteste și că a făcut comentarii denigratoare la adresa personalului medical în timpul pandemiei.

Dreptul la educație

În august, autoritățile de facto din Transnistria au refuzat să reînregistreze Liceul Teoretic Lucian Blaga, singura școală de limbă română din Tiraspol, și i-au suspendat activitatea pentru cel puțin trei luni. Motivele nu au fost comunicate. Autoritățile au revenit asupra deciziei de suspendare a școlii, în aceeași lună, după intervenția OSCE și a altor parteneri internaționali.